

Брюксел, 15.12.2015 г.
COM(2015) 642 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА

**Втори двугодишен доклад на Европейския съюз съгласно Рамковата конвенция
на ООН по изменението на климата**

**(изискван съгласно член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 525/2013 на
Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно механизъм за
мониторинг и докладване на емисиите на парникови газове и за докладване на
друга информация, свързана с изменението на климата, на национално равнище и
на равнището на Съюза и отмяна на Решение № 280/2004/ЕО и Решение 2/СР.17 на
Конференцията на страните по РКООНИК)
{SWD(2015) 282 final}**

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад и придружаващият го работен документ на службите представлява вторият Двугодишен доклад на Европейския съюз (ЕС), както се изисква съгласно член 18, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 525/2013 и Решение 2/СР.17 на Конференцията на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (РКООНИК). Те ще бъдат предадени на РКООНИК, като това ще бъде подаването на втория Двугодишен доклад на ЕС.

ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО ЕМИСИИТЕ НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ И ТЕНДЕНЦИИ

Сумарните емисии на парникови газове (ПГ) в ЕС-28, включително от международното въздухоплаване, са намалели с около 20 % между 1990 г. и 2013 г. Докладвани емисии са емисии, съответстващи на целта на ЕС съгласно Конвенцията и са взети от последното представяне на описа на ЕС на РКООНИК. Най-важният парников газ е CO_2 и на него се дължат 82 % от сумарните емисии в ЕС-28 през 2013 г.

Емисиите на глава от населението в ЕС са намалели с 26 % между 1990 г. и 2013 г. от 11,8 тона на глава от населението на 8,9 тона на глава от населението. Емисиите в ЕС-28 са намалявали, докато икономиката е отбелязала растеж. Разделянето на икономическия растеж от емисиите на ПГ се е развивало с постоянни темпове от 1990 г. насам. Нарастването на brutния вътрешен продукт (БВП) за периода 1990 г.—2013 г. е било приблизително 45 % за ЕС-28, докато емисиите на ПГ са намалели с около 20 %. В резултат на това интензивността на емисиите на парникови газове в ЕС е понижена почти наполовина.

Изпълнението на структурни политики в областта на климата и енергетиката допринесе значително за това успешно разделяне. По-специално, прилагането на пакета за климата и енергетиката за 2020 г. доведе до значително увеличение на енергията от възобновяеми източници и до напредък в областта на енергийната ефективност. Тези два елемента са ключовите движещи фактори за наблюдаваното намаление в емисиите, като цената на въглеродните емисии действа като движеща сила, за която се очаква в бъдеще постепенно да се засилва.

КОЛИЧЕСТВЕНА ЦЕЛ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ ВЪВ ВСИЧКИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТРАСЛИ

В рамките на РКООНИК, ЕС и неговите държави членки приеха съвместна цел за намаляване на емисиите, за да намалят до 2020 г. емисиите на ПГ с най-малко 20 % в сравнение с нивата от 1990 г., с предложение под условие да преминат към намаление с 30 % ако и други развити страни поемат задължение за подобни намаления на емисиите и развиващите се страни допринесат по подходящ начин съобразно своите отговорности и съответни възможности.

Целта на ЕС е заложена законодателно и се прилага от ЕС и неговите държави членки. В основата на това законодателство, пакетът на ЕС в областта на климата и енергетиката определя цел за намаление до 2020 г. на емисиите на ПГ с 20 % в сравнение с нивата от 1990 г., което е еквивалентно на -14 % в сравнение с нивата от 2005 г. Необходимото усилие за постигане на такова намаление беше разпределено между секторите, обхванати от Схемата за търговия с емисии на ЕС (СТЕ на ЕС), и

останалите сектори, попадащи в приложното поле на Решението за споделяне на усилията (PCY).

НАПРЕДЪК В ПОСТИГАНЕТО НА ЦЕЛТА ЗА НАМАЛЕНИЕ НА ЕМИСИИТЕ ВЪВ ВСИЧКИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТРАСЛИ — ПОЛИТИКИ И МЕРКИ НА ЕС И ТЯХНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ

ЕС и 28-те държави членки както поотделно, така и заедно, от доста години насам предприемат национални и международни действия за борба с изменението на климата, които доведоха до значително намаление на емисиите.

За да се отговори на предизвикателствата и нуждите от инвестиции, свързани с действията в областта на климата, ЕС се съгласи, че най-малко 20 % от бюджета на ЕС за 2014 г.—2020 г. — 180 милиарда евро — следва да се изразходват за действия, свързани с изменението на климата. Това представлява значително увеличение в сравнение с разходите, свързани с действията в областта на климата в предходния бюджет, които представлява 6,8 % от бюджета на ЕС за периода 2007 г.—2013 г. За да се постигне това, във всички основни разходни програми на ЕС са интегрирани действия по смекчаване на изменението на климата и адаптиране към него, по-специално в политиката на сближаване, регионалното развитие, енергетиката, транспорта, научните изследвания и нововъведенията и общата селскостопанска политика.

ЕС и неговите държави членки постоянно засилват законодателството, за да дадат възможност за намаляване на емисиите на ПГ и за преход към нисковъглеродна икономика. Ключовите събития в развитието на политиката в периода след представяне на първия двугодишен доклад включват промени на СТЕ на ЕС, нови законодателни инструменти в транспортния сектор и подсилен Регламент относно флуорсъдържащите парникови газове.

От 2013 г. насам, СТЕ на ЕС функционира съгласно подобрените и хармонизирани правила за нейната трета фаза, включваща периода 2013 г.—2020 г. Като основен инструмент за постигане на намаляване на емисиите по СТЕ на ЕС до 43 % през 2030 г. в сравнение с нивата от 2005 г. е необходима добре функционираща и реформирана СТЕ на ЕС. Ето защо водещият инструмент на Европа е в процес на значителни структурни реформи, за да се насочи ЕС по пътя към нисковъглеродна икономика.

Като първа стъпка, за да се отговори на предизвикателството на нарастващия излишък от квоти за емисии, който се натрупа в СТЕ на ЕС, продажбата на търг на 900 милиона квоти беше отложена. Като втора стъпка, беше договорен резерв за стабилност на пазара, който едновременно ще реши проблема с натрупания излишък на квоти и ще повиши устойчивостта на системата към големи сътресения чрез коригиране на предлагането на квоти на търгове. Накрая, през юли 2015 г. Комисията предложи преразглеждане на СТЕ на ЕС с цел да се приложи намаление на емисиите по СТЕ на ЕС до 43 % през 2030 г. в сравнение с нивата от 2005 г. Това е последната стъпка, необходима за да може СТЕ на ЕС да прояви напълно своята сила в контекста на 2030 г.

Ключови събития в развитието на политиката имаше и в транспортния сектор, с ново законодателство на ЕС, определящо задължителни цели за емисиите на новите леки и лекотоварни автомобили, които трябва да бъдат постигнати до 2021 г. Стратегията за тежкотоварните автомобили, приета през май 2014 г., е първата инициатива за мерки за

разхода на гориво и на емисиите на CO₂ на камиони, градски и туристически автобуси. През април 2015 г. ЕС прие законодателен инструмент, предвиждащ общоевропейска система за мониторинг, докладване и проверка в областта на превозите като първа стъпка в стратегията на ЕС за намаляване на емисиите в този сектор.

Преразгледаният регламент относно флуорсъдържащите парникови газове, който се прилага от 1 януари 2015 г., засилва вече съществуващите мерки (напр. ограничаване на газовете чрез откриване на пропуски от неплътност, инсталиране на оборудване от обучен персонал, обратно извличане на използваните газове) и въвежда поетапно намаляване на употребата на флуорсъдържащи газове, което ще намали сумарните емисии на флуорсъдържащи парникови газове в ЕС с две трети до 2030 г. в сравнение с нивата от 2014 г. Той също така забранява пускането на пазара на флуорсъдържащи парникови газове при определени обстоятелства, когато съществуват алтернативи, напр. домашни хладилници и замразители, включващи флуоровъглеродороди с потенциал за глобално затопляне (ПГЗ) над 150.

Освен това, въз основа на Пакета за климата и енергетиката от 2020 г. и в съответствие с целта за преминаване към конкурентоспособна икономика с ниски въглеродни емисии, Европейският съвет постигна споразумение през октомври 2014 г. относно основните градивни елементи на Рамката за политиките в областта на климата и енергетиката до 2030 г.: задължителна цел от най-малко 40 % вътрешно намаление на емисиите на парникови газове до 2030 г. в сравнение с нивата от 1990 г.; цел от най-малко 27 % дял на енергията от възобновяеми източници до 2030 г., която цел е задължителна на равнището на ЕС; ориентировъчна цел за подобряване на енергийната ефективност с най-малко 27 % за 2030 г., която да се преразглежда през 2020 г. с оглед на цел за подобряване на енергийната ефективност с 30 %.

За тази цел Комисията вече предложи преработена Директива за СТЕ на ЕС през юли 2015 г., която е в процес на обсъждане в институциите на ЕС и ще представи законодателни предложения, обхващащи секторите извън обхвата на СТЕ. Комисията също така пуска инициативите, предвидени в Стратегическата рамка за енергийния съюз, включително предстоящите предложения относно възобновяемите източници на енергия и енергийната ефективност.

НАПРЕДЪК В ПОСТИГАНЕТО НА ЦЕЛТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ЕМИСИИТЕ ВЪВ ВСИЧКИ ИКОНОМИЧЕСКИ ОТРАСЛИ — ПРОГНОЗИ

Според най-новите прогнози при съществуващите мерки, като агрегирани стойности въз основа на данните, представени от държавите членки през 2015 г. на ЕС, се прогнозира че емисиите ще бъдат с 24 % по-ниски през 2020 г. в сравнение с 1990 г. Следователно настоящият ЕС е на път да изпълни своята цел за 2020 г.

До 2030 г. емисиите на ПГ се очаква да намалее допълнително.

Емисиите от енергийния сектор, без да се включва транспортът, представляват най-големият дял от сумарните емисии на ПГ и от прогнозираното намаление на сумарните емисии. Емисиите от този сектор се очаква да намалее с приблизително 33 % през 2020 г. в сравнение с 1990 г. и с около 38 % до 2030 г. Транспортният сектор е единственият сектор, чиито емисии се очаква да нараснат с 13 % между 1990 г. и 2020 г., и след това да бъдат без изменение до 2030 г. След 2007 г. е видимо бавно, но постоянно намаляване на емисиите от транспорта поради комбинация от по-високи

цени на горивата и по-строги политики, като стандартите за CO₂ за леките коли и вановете.

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ФИНАНСОВА, ТЕХНИЧЕСКА И СВЪРЗАНА С ИЗГРАЖДАНЕТО НА КАПАЦИТЕТ ПОМОЩ НА ПАРТНЬОРИ ОТ РАЗВИВАЩИТЕ СЕ СТРАНИ

Финансирането на борбата с изменението на климата играе ключова роля като средство за постигане на договорената цел за ограничаване на повишаването на средната глобална температура до не повече от 2°C над нивата отпреди индустриализацията, постигане на еволюционно преминаването към икономики с ниски емисии на ПГ и подпомагане на устойчиво развитие, независимо от изменението на климата. ЕС и неговите държави членки са сред най-големите донори на официална помощ за развитие (ОПР) за развиващите се страни, като на него се падат 58,2 млрд. евро през 2014 г. и е отпуснал 7,34 млрд. евро за бързо финансиране за периода 2010 г.—2012 г. Освен това през 2014 г. ЕС и неговите държави членки са отпуснали заедно 14,5 милиарда евро, за да подпомогнат развиващите се страни да се справят с изменението на климата.

ЕС насърчава възприемането на общ и всеобхватен подход за финансиране за развитие, включително дейности във връзка с изменението на климата като част от „Програмата за промяна“, наблягайки върху взаимно подсилващи се съпътстващи ползи за климата и развитието.

Общият размер на подкрепата, предоставяна от ЕС на развиващите се страни, които са страни по РКООНИК, възлезе през 2013 г. и 2014 г. на 2178 млн. щатски долара (1641 млн. евро).

Изграждането на капацитет е в основата на помощта от ЕС за развитие и помощта за развитие като всички проекти за сътрудничество чрез помощи за развитие в областта на изменението на климата включват дейности за трансфер на технологии. Европа играе водеща роля в областта на нисковъглеродните технологии и запазва своята позиция с редица политически инициативи. ЕС подкрепя разработването и внедряването на технологии в развиващите се страни чрез значителни инвестиции в нововъведения.